

1905 ¹⁴/₁₂ 48: 1. beh. af f. t. l. ang. økon. udlijn. mell. Kbhvn., Frbg. og Gentofte kommuner. 1906

[Bertel Dahlggaard.]

økonomiske værdier, af offentlig og privat art, gå tabt, fordi vi ikke formår at skabe et rationelt grundlag for hovedstadssamfundets kommunale inddeling og samarbejde.

Ud fra disse betragtninger vil også jeg gerne spørge den højtærede indenrigsminister: Hvor hurtigt mener ministeren at kunne komme her til rigsdagen med et forslag? — altså under forudsætning af, at ministeren virkelig selv tør tage opgaven op, helt forladende kommissionsovervejelserne og kommissionsredegørelserne, idet han går til personligt at føre sagen til en løsning.

Aksel Larsen: Som hele sagen ligger, er der jo ikke andet at gøre end at love at stemme for det af den højtærede minister forelagte lovforslag. Det er imidlertid i ingen henseende ideelt, at man skal være nødsaget til at udskyde revisionen af loven, det er heller ikke ideelt, selv om man tager hensyn til præmisserne. Hvis man regner med, at det skal være ret lang tid, en meget lang årrække, før man får en blot nogenlunde fornuftig ordning af hovedstadsområdets kommunale problemer, må det være nødvendigt meget snart at få en ændring i hovedstadsudligningen. Hverken det ene eller det andet bliver imidlertid stillet i udsigt. Jeg er af den opfattelse, at begivenhederne har indhentet den gældende udligningsordning, og at den burde revideres. Men jeg indrømmer, at jeg naturligvis langt hellere så, at vi fik en ordning af det, man kalder selve hovedstadsproblemet.

Det er fuldstændig rigtigt, som det ærede medlem hr. Lars M. Olsen sagde, at tilstandene er uholdbare, og jeg kan naturligvis også slutte mig til hans udtalelser om, at omegnskommunerne må vide besked, men det drejer sig ikke alene om omegnskommunerne, der må vide besked, men også om det, man, når man bruger udtrykket omegnskommunerne, måske må kalde centralkommunerne. Det er en fuldstændig håbløs tilstand, at hovedstadsområdet er opdelt i en række hinanden uafhængige kommuner med hver sine interesser, tildels med hver sin politik til trods for, at de hører til det samme område med de samme fælles problemer.

Den højtærede minister har i landstinget givet udtryk for, at han er opmærksom på

dette, og at han i og for sig ikke havde noget imod at føre hovedstadskommissionens flertals forslag frem, men han indser, at det er der ikke politiske muligheder for. Jeg kan meget vel forstå dette udtryk, at der ikke er politiske muligheder, men jeg finder det en lille smule ilde anbragt. Hvis hovedstadskommissionens flertals forslag var godt, så måtte man jo gøre noget for at få det gennemført, og når ministeren i landstinget har sagt, at der mangler politiske muligheder, kunne det tyde på, at han i og for sig mener, at det er et godt forslag. Efter min mening er det ikke særlig godt. På den anden side kan jeg ikke slutte mig til det synspunkt, som i aftes blev fremsat i Frederiksberg kommunalbestyrelse af socialdemokratiets ordfører, hr. Bertolt, som holdt en bevæget tale om, at nu gjaldt det om at kæmpe for Frederiksbergs selvstændighed. Det er en anakronisme, at der ikke alene midt i hovedstadsområdet, men midt inde i Københavns kommune ligger en selvstændig kommune. Jeg tør ikke påstå, at man ikke har noget lignende andre steder i den forvirrede kapitalistiske verden, men det er i hvert fald — ja, det er måske et stærkt udtryk — så fuldstændig håbløst og idiotisk, at man opretholder denne tilstand. En af grundene til, at jeg ikke er begejstret for hovedstadskommissionens flertals betænkning, er, at man foreslår, at denne tilstand fortsat skal opretholdes. Man skal indlemme en række af de fjernere omegnskommuner, men den, der ligger midt i København, skal fortsat bestå som en selvstændig kommune, og det skal Københavns nærmeste nabokommune, Gentofte, også. Det forekommer mig, at man må have en ordning af hele hovedstadsområdet; jeg mener ikke, man skal have en stor og uformelig kommune, men at man må have et centralt styre for dette hovedstadsområde, hvor det drejer sig om fælles anliggender som f. eks. byggeri, byplanvæsen, kloakvæsen, vandvæsen, og hvad ved jeg, og at man så i de forskellige distrikter af dette hovedstadsområde måtte have et lokalt råd til at tage sig af lokale anliggender. Jeg tror, en sådan ordning ubetinget ville være den heldigste.

Jeg kan under alle omstændigheder slutte mig til, hvad der blev sagt både af det ærede medlem hr. Lars M. Olsen og af det ærede medlem hr. Bertel Dahlggaard: det er uhold-